

NEVJEROJATNA SPOZNAJA: 10 milijuna Turaka ima hrvatske korijene?!

Br. pregleda: 3873

Po nekim mjerilima, najbrojnija hrvatska dijaspora živi u Turskoj?

Samo jedne godine (1493., kad se dogodila i Krbavska bitka), kaže dr. Abaz, dopremljeno je u sepetima 10 tisu a hrvatske djece iz Bosne i Hrvatske

Piše: Ante Mati

Nedavno sam pro itao upravo na ovom portalu službene brojke Državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske o hrvatskim iseljenicima. Mislim da su te brojke neto ne, proizvoljne, pogotovo ako se presko i injenica koja kaže koliko, primjerice, ameri kih gra ana imaju hrvatsko podrijetlo. To je bitno. A to me je nau io Nelson Mandela kad sam s njim radio intervju u Pretoriji 1995. godine.

Kad sam ga upitao koliko živi Hrvata u njegov zemlji, on mi je odgovorio malim uvodom, koji mi je otvorio o i pa sam posve druk ije kasnije gledao svaku dijasporu, a tako i hrvatsku. Mandela je najprije rekao da su po njegovu saznanju hrvatski moreplovci prije Magellana doplovili na jug Afrike i tu su neki ostali živjeti. Dogodilo se to po etkom 16. stolje a, tvrdio je Mandela, pa je rekao kako tada Hrvati nisu imali svoju državu, povijest naseljavanja i raseljavanja ljudi raznih naroda pisali su oni koji su imali svoja kraljevstva, carstva i države. Tko bi znao za Magellanov pothvat da je bio Hrvat?

Hrvati u Africi i Turskoj

Iz njegove pri e sam shvatio da je stotinjak tisu a gra ana te zemlje na jugu Afrike, koji imaju hrvatsko podrijetlo. Po toj logici, onda treba pitati, koliko ameri kih gra ana imaju hrvatsko podrijetlo, hrvatske korijene, koliko kanadskih, australskih, turskih...

Ako re eno bude mjerilo i statisti ko pravilo raseljavanja naroda, onda bismo morali uvažiti tezu jednog bosanskog Tur ina (kao desetogodišnjak odselio iz Sarajeva u Istanbul), koji je doktorirao na hrvatskoj djeci koje su Turci odvodili u sepetima u Tursku ili zarobljavali u bitkama. On je uzeo etiri stolje a osmanlijske vladavine u Bosni i Hercegovini i nekim dijelovima Hrvatske pa je došao do broja od 10 milijuna Turaka koji vuku hrvatsko podrijetlo.

Dakle, po spoznanju doktora Abaza od 78 milijuna živu ih Turaka u Turskoj, 10 milijuna imaju hrvatske korijene. Ako je tomu tako, a izgleda da jest, najveća i najbrojnija hrvatska dijaspora je ona turska. Abaz je u svojoj doktorskoj dizertaciji, godinama kopaju i po arhivi u Istanbulu, brojio, zbrajao i došao do, za nas, zapanjujuće brojke. Samo jedne godine (1493., kad se dogodila i Krbavska bitka), kaže on, dopremljeno je u septima 10 tisuća hrvatske djece iz Bosne i Hrvatske.

Sad mi je donekle jasno zašto je samo predsjednik Turske Demirel, jedini od svih predsjednika zemalja na svijetu, došao Tu manju na pokop. Tada je onako, kao uzgred, rekao da i on vjerojatno je daleko hrvatsko podrijetlo iz Bosne. Možda je i neki njegov pradedo došao u Tursku u septu. Andrić je to opisao u svojoj poznatoj priči i Danak u krvi. Taj hrvatski danak u krvi trajao je pet vijekova.

Hrvati u Argentini i Australiji

Prema podacima Državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, danas u svijetu živi više od 3 milijuna Hrvata i njihovih potomaka, dok neki smatraju da se taj broj penje i do 4 milijuna.

Tako kažu, da u Argentini živi 250 tisuća Hrvata. Bilo bi zanimljivo znati koliko argentinskih građana vuku hrvatsko podrijetlo. Hrvati su se u Argentinu u velikom broju počeli doseljavati poslije 1848. godine, a taj se broj povećavao sve do 1918. Valja spomenuti da su Hrvati pojedinačno na ovo područje počeli dolaziti već od sredine 18. stoljeća. Prvi sigurni povijesni podaci postoje za hrvatskog isusovca Nikolu Planticu, rođenog u Zagrebu 1720. godine koji je na područje tadašnje Argentine došao godine 1748.

Po toj procjeni u Australiji živi 250 tisuća Hrvata. Prema posljednjem popisu stanovništva od 2006. godine, 118.051 osoba se izjasnila da je hrvatskog podrijetla, što čini 0,56% od ukupnog stanovništva Australije. Australско Ministarstvo vanjskih poslova smatra da u Australiji živi oko 150.000 Hrvata dok se u hrvatskoj zajednici tvrdi da Hrvata ima 250.000. U 2016. godini u Australiji se sprema popis stanovništva pa bismo uskoro mogli dobiti i novije podatke. Hrvati su se u Australiju počeli doseljavati već sredinom 19. stoljeća.

Hrvati u Kanadi

Također, slično Australiji, procjenjuje se da u Kanadi živi 250 tisuća Hrvata. Temeljem procjene Veleposlanstva RH i Generalnog konzulata u Kanadi, Hrvatskih katoličkih misija, popisa stanovništva Kanade, te temeljem samih procjena hrvatske zajednice – smatra se da danas u Kanadi živi oko 250 tisuća hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka.

Najviše Hrvata je nastanjeno u provincijama Ontario, British Columbia, Alberta, Quebec i Manitoba, te u gradovima: Torontu, Mississaugi, Vancouveru, Montrealu, Winnipegu i Calgaryu.

Hrvatski iseljenici u Njemačkoj su prije i za sebe

Po nekoj procjeni u Njemačkoj živi 400 tisuća Hrvata. Hrvati su počeli naseljavati Njemačku još u 19. stoljeću. No, kako navodi dr. Adolf Polegubić u tekstu o dužobrižništvu Hrvata u ovoj zemlji, u Njemačkoj je prije Drugoga svjetskog rata bilo vrlo malo Hrvata i njihov je broj gotovo zanemariv. Oni koji su bili u Njemačkoj radili su kao obični radnici u rudarstvu i industriji. U to vrijeme Hrvati su ponajviše iseljavali u preokooceanske zemlje. Najveći broj Hrvata u Njemačku pristigao je na 'privremeni rad' 60-ih i 70-ih godina prošloga stoljeća. Posebice nakon što je Njemačka 1968. godine potpisala ugovor s Jugoslavijom o razmjeni radne snage. Ova emigracija, pored političkog, imala je uglavnom ekonomski karakter.

U Saveznoj Republici Njemačkoj danas, prema podacima Veleposlanstva RH u Berlinu i Hrvatskih katoličkih misija, živi preko 350.000 Hrvata. Hrvatski dužobrižnički ured spominje čak i brojku od 400 tisuća.

Najspornija je brojka hrvatskih iseljenika u Sjedinjenim američkim državama. Hrvatska dijaspora u SAD-u jedna je od najbrojnijih u svijetu. Temeljem procjena Veleposlanstva Republike Hrvatske i Generalnih konzulata RH u SAD, Hrvatskih katoličkih misija, popisa stanovništva u SAD-u, te temeljem same procjene hrvatske zajednice, u SAD-u danas živi oko 1 200 000 Hrvata i njihovih potomaka.

Razdoblje masovnijeg iseljavanja iz Hrvatske u SAD započelo je potkraj 19. st., između 1890. i Prvog svjetskog rata (procjenjuje se da je u tom razdoblju iz Hrvatske u SAD iselilo 500.000 Hrvata). Između dva rata iz Hrvatske se iselilo oko 150.000 ljudi u SAD.

Na kraju, opet se vraćam u Tursku. Ako je istina što je u svojoj doktorskoj dizertaciji napisao Abaz, onda je neoprostivo hrvatskim ljudima koji su istraživali hrvatsko iseljništvo i o tome pisali, kako su zaboravili na Hrvate koji su u sepetima, kao djeca, otpremani u Tursku. Notorna istina da je 18 vezira i velikih vezira bilo podrijetlom Hrvati i da je 150 godina jedan od službenih jezika na Porti bio i hrvatski jezik. To nije, bila je to hrvatska bosanska ikavica.

O autoru

Foto: Dakota47/Wikimedia commons

Ante Matić (Borani, Tomislavgrad, BiH, 27. veljače 1945.), hrvatski pjesnik, prozaik, kritičar, esejist i polemičar.

Osnovnu školu učio je u rodnom selu, Kongori, Šujici i Duvnu, a gimnaziju u Zadru, Pazinu i Splitu, teologiju je studirao u Firenci, talijanski jezik u Sieni, filozofiju i sociologiju u Skopju i Beogradu te novinarstvo u Zagrebu.

Prozu i poeziju piše i objavljuje od 1965. Prevodio je talijanske, španjolske, njemačke i engleske pjesnike. Dopisnik je član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti [nedostaje izvor] i član je Društva hrvatskih književnika Herceg Bosne i Hrvatskog novinarskog društva. Suosnivač je mjesečnika Naša ognjišta, tjednika Susedgradski list i dvotjednika Grafičar. Bio je novinar, kolumnist i urednik u Veernjem listu. Suradivao je i suraduje u književnim glasilima i časopisima u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Argentini, Australiji, Njemačkoj i Italiji. Bio je dobrovoljac Hrvatske vojske u obrambenom i oslobodilačkom ratu 1991. - 1995. godine i ratni izvjestitelj. Nositelj je Spomenice Domovinskog rata 1991.. Osnivač je i predsjednik Stranke hrvatskog prava.

Dobitnik je Danteove nagrade za poemu Canto dolente u Firenci 1971. godine. Dvije godine kasnije nagrađen je Areninom nagradom za kratku priču Crni orlovi u Zagrebu, a Šimićevom nagradom 2001. godine za knjigu pjesama Nebeska galija i Matice hrvatske 2002. godine za novelu Sizif i mrav. Živi i radi u Zagrebu.

29.01.2016.